

Мисливці за привидами (збірник)
Андрій Анатолійович Кокотюха

TeenBookTo

«Світла в кабіні ліфта не було. Просто на хлопців звідти дивилася пара палаючих очей» – ось так двоє школярів зустріли привида в звичайному, досі безпечному ліфті багатоповерхового будинку. І це не єдина таємниця, яку беруться розгадувати розумник Максим Білан і силач Денис Черненко. До того часу вони не думали, що зможуть знайти спільну мову й подружитися. Але тепер ніхто, крім них, не врятує Золотий кубок – головний приз спортивних змагань, на який націлилися злодії, не кине виклик викрадачам домашніх улюбленців і, звичайно, не полюватиме на привидів, котрі зустрічаються не лише в ліфтах, а й у затишних карпатських будиночках, отриманих у спадок. Небезпечні пригоди юних детективів на цьому не закінчуються...

Андрій Анатолійович Кокотюха

Мисливці за привидами

Повісті

Полювання на Золотий кубок

1. Безвихідне становище

Денис Черненко «тонув».

Він ішов на дно швидко і стрімко, мов рибальський гумовий човен, пробитий гострим шматком прибережного корча. Потопав, наче найбільший у світі корабель «Титаник» серед нічного океану під час свого першого і єдиного рейсу. Гинув на очах у двадцяти хлопців та сімнадцяти дівчат.

Ніби навмисне, з початком нинішнього березня жоден із однокласників не захворів, як це завжди траплялося. Сьомий «А» зібрався в повному складі, й тепер тридцять сім пар очей дивляться на того, кому не пощастило. І в жодних очах не прочитати співчуття потопаючому.

– Ну, Черненко, ми всі тебе слухаємо, – підбадьорив носатий історик. У голосі вчителя Денис так само нічого втішного не почув. – Розкажи нам щось цікаве.

- Не знаю я нічого цікавого, - буркнув хлопець, стоячи біля дошки обличчям до класу і переминаючись із ноги на ногу.

- А мені здавалося, що історія - цікавий предмет, - історик зробив вигляд, що здивувався.

Хтось із однокласників про всяк випадок реготнув.

Прикро ось що: проти історії Денис справді нічого особливого не мав. Часом йому було навіть цікаво слухати розповіді вчителя про різні там бої та переможні походи князів та королів. Правда, коли той говорив про сварки князів між собою, Черненко байдуже дивився у вікно або обережно починав гортати якийсь новий журнальчик. Про футбол і машини хлопцеві в такі моменти було читати цікавіше, ніж про якусь там феодальну роздрібненість.

Ні, історія - нормальний предмет. Та й історик у них не такий вже занудний. Є гірші предмети. Візьміть хоч алгебру. Або літературу - там постійно змушують вчити щось напам'ять. Може, Денис і вчив би. Тільки всі ці віршики чи шматки класичної прози йому видавалися зовсім нецікавими.

Історія - то інша справа. Всі ці давні воїни, богатирі-ратники, чимось подобалися Денисові Черненку. Він уявляв, скільки треба сили, аби піднімати ковані мечі та довжелезні списи. Алгебра з її квадратними коренями князівським дружинникам точно не потрібна. Але ж історик зараз не про битви його запитує. І не просить пояснити, чому богатирі мусили займатися спортом...

- Предмет нормальний, - погодився Денис із учителем, аби лиш не мовчати ганебно.

- О, це вже прогрес! - історик пройшовся у Черненка за спиною, заклавши руки за спину, і зайвий раз нагадав чаплю. Його в школі так і дражили: Чапля. - Значить, я не дарма вам намагаюся щось розповідати. Але, - його худий палець націлився на стелю, - я все це не вигадую. Підручники теж складають мудрі люди. Тільки і вони нічого не вигадують. Історія, Черненко, залишається в документальних літописах та героїчних епосах. Особливо це стосується історії Київської Русі кінця десятого-початку одинадцятого століття. Тому, - вчитель повернувся на своє місце, вмовився за столом, підсунув до себе класний журнал, - мені хочеться почути від тебе, Черненко, ім'я хоча б одного героя того часу.

- Людина-павук! - вигукнув із задньої партії Ігор Нещерет. Тепер клас вибухнув реготом дружно.

Історик зробив вигляд, що не звернув уваги на цей вигук.

- Мені здається, Черненко, ти трошки подумаєш і скажеш всім нам, хто був героєм народного епосу, який оспівував боротьбу русичів з ордами кочівників. А хто такі кочівники, нам скаже Нещерет.

2. Ілля Муромець і Конан-варвар

Під хихотіння класу дотепник підвівся і затинаючись промимрив:

– Ну, кочівники... Вони той... кочували... Вели переважно кочовий спосіб життя, – старанно наморщивши лоба, продовжив: – Кочівниками були монголо-татари. У них було велике військо, і це військо постійно нападало на Київську Русь, грабуючи її і беручи в полон жінок та дітей...

Поки Нещерет говорив, а історик із непідробною цікавістю його слухав, Денис почав стрибати жадібним поглядом по обличчях тих, хто сидів на перших партах. Йому потрібна була підказка. Соломинка, за яку готовий схопитися будь-який потопаючий.

Цю соломинку міг кинути лише Білан.

Максим Білан сидів якраз за першою партою у першому від дверей ряду. Цей зубрило робив вигляд, що нічого не відбувається. Правильно, викликали ж не його, чого б йому ото паритися. Він точно знає все про ті дурнуваті епоси.

Ніби відчувши на собі пекучий погляд Дениса й немов прийнявши сигнали, котрі той посилав, Максим подивився на нього і навіть кивнув: чого, мовляв, треба? Черненко напружив м'язи обличчя, вирячив очі і кілька разів гойднув головою, ніби кажучи йому: йди, мовляв, сюди. Насправді такий знак явно натякав: «Підказуй, дурню!»

Нещеретові, як це часто бувало, починала лестити загальна увага. Він узагалі хотів бути артистом та постійно виступав із якимось номером на концертах шкільної самодіяльності. Точно має талант, паскудник: про що б не починав говорити, яку б лободу не молів – заслухаєшся.

Це давало Денисові Черненку додатковий виграш у часі. Він знову кивнув Максиму Білану, що означало нетерпляче: «Ну! Давай!»

Білан знизав плечима і розвів руками. Ага, це в його стилі: сам, мовляв, викручуйся.

Черненко зробив звірське обличчя і показав Білану кулака. Навіть зобразив боксерський удар для більшої переконливості. Та ще й ногою тупнув.

Ось як із такими грамотними треба! Злякався, слабак! Подався вперед, щось шепоче. Глянувши одним оком на Чаплю, Денис зробив півкроку в бік Максима, трохи нахилився, аби краще чути.

Є!

Все в порядку. Не соломинка, а ціла колода. І як же він міг забути про цього героя! Тепер все, тепер він готовий заробляти свою позитивну оцінку.

– Добре, з жорстокістю кочівників усе зрозуміло, – зупинив тим часом учитель Ігоря Нещерета. – Сідай поки. Тепер, Черненко, тобі лишається дуже просте завдання. Назви всім нам хоча б одного героя народного епосу.

Воїна, який давав відсіч кочовим племенам, загарбникам давньоруських земель. Можеш назвати?

– Так я вже згадав, – поважно мовив Денис. – Просто з голови вилетіло.

– Отже? – заохотив його Чапля.

Гордо глянувши на клас і навіть підморгнувши своєму рятівникові Білану, Черненко промовив:

– Конан-варвар!

Хотів продовжити. Не дали.

Всі слова, які готові були зірватися з язика, потонули в дружному несамовитому реготі. Не стримався навіть сам історик, затрусивши від сміху своїми худючими плечима.

Денис розгублено глянув на Максима. Але той тішився не просто разом з усіма. Він реготав найбільше з усіх.

– Тихо, тихо! – нарешті заспокоїв усіх учитель. – Ну, що ж, Черненко, версія дуже оригінальна. Ми всі думали, ти нам хоча б про Іллю Муромця розкажеш. Але в тому, що ти сказав, є нове свіже слово...

Чапля міг би кепкувати з Дениса ще довго. Тільки від остаточного потопання хлопця врятував дзвінок. Починалася велика перерва.

3. Сутичка на великій перерві

Ніби нічого не сталося, Максим Білан вийшов у коридор з величезним яблуком у руці.

Денис Черненко дивився на того, хто, виявляється, або був, або раптом став його найбільшим та найлютішим ворогом. Хлопці проходили повз невдаху, плескали по плечу, щось говорили про четвертого руського богатира Конана Денисовича. В інший час та за інших обставин Дениско або відповів би жартом, або поліз битися. Але ніхто з дотепників не винен.

Ось він, винуватець його ганьби. Стоїть, яблучко гризе. Мабуть, матуся в наплічник засунула. Помила, мікробів обтерла, аби в синочка животик не заболів. Так зараз у нього щось друге заболить!

Стиснувши кулаки і не помічаючи нікого довкола себе, Черненко перетнув коридор. Підійшов до вікна, біля якого примостився Білан зі своїм яблуком, рвучко розвернув його до себе.

– Ну?

– Гну, – спокійно відповів Максим. – Яблуко хочеш?

– Я тебе зараз, гада повзучого, по вуха в землю зажену, – лиховісно мовив Денис.

– Де ти тут бачиш землю? – здавалося, Максим зовсім його не боїться. – Підлога бетонна.

– Значить, у бетон, – погодився Денис. – Ти для чого це зробив, придурку?

– Не бачу логіки, – Максим посунувся на півкроку назад. – По-перше, в бетон мене не зможе загнати навіть утричі сильніший за тебе лободзвін. Спочатку на цвяхах потренуйтеся. По-друге, що я зробив? По-третє, чому я придурок?

Денис зітхнув, скреготнув зубами.

– Ти спеціально підказав мені неправильно. Дурнем виставив.

– Хіба той, хто не вміє думати, – розумний? Я ляпнув перше, що в голову прийшло, аби ти відчепився. Як ти ще про Людину-павука не...

Денисові набридло його слухати. Лють у ньому клекотіла, наче вода в здоровенній каструлі, під якою забули вимкнути газ. Головне – він уже зрозумів Максимову правоту. Ще тоді, біля дошки дійшло до нього: сам винен. Але це розуміння тільки розпалювало лють.

Першим ударом Черненко вибив із руки Білана надкушене яблуко. Другим відштовхнув до стіни. Третій спрямував на підборіддя ворога. Але Максим вчасно забрав голову, кулак Дениса врізався в стіну. Болю хлопець не відчув, швидше розгубився: куди він подівся, цей чуперадло...

Битися Максим не вмів і не любив. Не любив тому, що не вмів, а не вмів через те, що не любив. Але опиратися насильству вважав за обов'язок. Тому, виставивши руки вперед, він з усієї сили штовхнув Дениса, та ще й закричав при цьому на весь коридор. Не чекаючи від слабшого за себе супротивника взагалі жодних дій, Черненко раптом відчув, що падає. І наступної миті таки приземлився на підлогу.

Довкола них негайно скупчився строкатий натовп. На великій перерві давно ніхто не бився. Правильніше буде сказати так: у приміщенні школи взагалі не часто траплялися подібні сутички. Якщо хлопці не бачили іншого способу розв'язати свою суперечку, крім як помірятися силами, вони в супроводі неодмінної групи підтримки йшли після уроків за школу. А сьогодні Денис Черненко порушив це неписане правило.

Та ще й поліз битися зі слабшим за себе.

Причому слабший не втік – дав здачі. Та ще й так, що збив кремезного спортсмена з ніг. Такий бойовик варто подивитися.

Денис прудко скочив на ноги. Глядачі розступилися, ставши щільним колом. Тепер Черненко і Білан опинилися ніби на арені. Один був биком, інший – матадором.

Максимові в цей момент здалося, що вдруге повалити противника не вдасться. Якби не збіглося стільки цікавих глядачів, він просто спробував би втекти. Для чого лізти в бійку, коли суперник, як відомо, сильніший за тебе... Але зараз, на очах у всіх, хлопець просто не міг дозволити собі тікати. Доведеться приймати бій.

Не довелося.

Крізь натовп пробився фізрук Олексій Валерійович у спортивному костюмі. За ним – Ганна Павлівна, їхня класна керівницка.

– Ану, брек! – гримнув учитель фізкультури.

– Пощастило тобі, козел, – процідив крізь зуби Денис, обтрушуючи штани.

4. Покарання

Цікавих з появою вчителів відразу стало набагато менше.

Ті, хто залишився, завбачливо відійшли подалі, аби під чийсь гарячу руку не перепало й тим, хто просто стояв поруч. Бо зазвичай Олексій Валерійович любив дати комусь прочухана. Тільки не тепер, не в цьому випадку.

Учитель фізкультури, розтягнувши бійців, не знав, що з ними робити далі. Бо з одного боку порушником спокою виявився Дениско Черненко, один із його улюбленців, хлопчина з серйозним спортивним майбутнім. А з іншого – Максим Білан, який бігає крос гірше за всіх, на турніку звивається черв'яком, і взагалі більше приносить довідки про звільнення, ніж ходить на уроки фізкультури.

Цей явно першим бійку не почне. Значить, першим почав спортсмен Черненко. Отже, винний його улюбленець, як не крути. Дениска карати не хочеться, Максима нема за що. І тут на виручку прийшла Ганна Павлівна.

– Що тут сталося, півні? Тільки не кажи, Черненко, що Білан першим почав!

– А я взагалі нічого не кажу, – буркнув Денис.

– Максиме, в чому справа? – тепер керівницка класу дивилася крізь скельця своїх елегантних окулярів на Білана.

– Я, звичайно, міг би поскаржитися на цього, – Максим тицьнув на ворога пальцем. – Але тоді вийде, що я – слабак і ябеда, нездатний постояти за себе. Ви не примусите мене поскаржитися на однокласника, – він зітхнув. – Непедагогічно.

Педагоги здивовано презирнулися.

– Отже, ти почав цю гидку бійку? – з надією запитав Олексій Валерійович.

– Я міг би взяти провину на себе, – погодився Максим. – Тільки в тому разі, коли треба було б рятувати товариша. Цей тип мені не товариш. Раз так, то і брехати потреби нема.

– Значить, бійку почав Черненко? – Ганна Павлівна нетерпляче смикнула Максима за рукав.

– Скаржитися не буду, – вперто гнув своє хлопець.

– Може, ти щось скажеш? – скельця блимнули на Дениса.

Той вирішив узагалі промовчати. Він люто ненавидів цього розумецького типа, проте так само не хотів уплутувати в їхні особисті справи вчителів. До того ж, треба буде пояснити, з чого все почалося. І Денис знав, як усе зрозуміють педагоги: мало того, що сам не вивчив як слід уроку, так іще й поліз битися до того, хто вирішив пожартувати і підказав чисту дурницю.

– Та-ак. Бачите, Олексію Валерійовичу, цим двом явно робити нічого, – підсумувала класна керівничка.

– Одному з них – так точно, – погодився з нею фізрук.

– А раз ім нема чого робити, я ім заняття знайду. По-перше...

Тут Ганна Павлівна на мить зам'ялася. Вона хотіла викликати батьків обох забіяк до школи. Але вчасно згадала: мама Черненка навряд чи зможе прийти, в цій родині без старшого сина клопотів вистачає. Ну а батьків Білана вона просто не ризикне турбувати після того, як Максимів тато через свою фірму закупив для школи кілька нових комп'ютерів, а його мама організувала всьому сьомому «А» безкоштовні квитки в театр на «Острів скарбів». Всі ці думки блискавкою пронеслися в її голові, і вона швиденько передумала:

– Залишаєтесь сьогодні після уроків. Хто черговий у класі – відчергує завтра. А ви з такою самою енергією, як оце зараз боксували, гарненько приберете в класі. Зробіте вологе прибирання. Ось так.

Максим Білан знизав плечима. Могло бути гірше.

Денис Черненко примружив очі і закусив губу. Після уроків нікого не буде, і йому точно ніхто не заважатиме розібратися з цим розумником-вискочнем до кінця.

5. Подвійна пастка

Класна керівничка сама прослідкувала, аби злісні порушники дисципліни лишилися після уроків.

Максим отримав віника. Черненко – відро і швабру. Побажавши їм добре попрацювати і подумати над своєю поведінкою, Ганна Павлівна пішла геть із почуттям виконаного обов'язку. Хлопці залишилися самі в класі.

А за десять хвилин – у всій школі.

Денис зловив себе на думці, що частина злості вже наче випарувалася. Йому не хотілося накручувати себе і починати все знову. До того ж, Білан, справжнє Боже теля, почав старанно мести підлогу. Ясно, хотів усе швидше закінчити. Сходивши до туалету за водою, Денис повернувся, став у дверях, деякий час поспостерігав за товаришем по нещастю.

– Тільки пилюку піднімаєш, – нарешті спромігся зауважити він.

Максим розпрямився, критично оглянув результат своїх старань, навіть провів рукою перед собою, розтинаючи долонею куряву.

– Все це у наших легенях, – промовив замислено, а тоді несподівано різко поміняв тему: – А ти даремно на мене наїхав. Жарти жартами, тільки ми з тобою не так уже й помилилися.

– Ти це про що? – не зрозумів Денис.

– Ну, вся ця історія. З Конаном, – Максим відкинув віника і присів на краєчок парти. – Якби в нас був час і нас хотіли слухати, ми б довели свою правоту.

Черненко промовчав. Але всередині вже почала прокидатися образа, замішана на пригашеній люті.

– Я недавно прочитав у інтернеті одну цікаву версію, – Максим не помічав, як почало мінятися Денисове обличчя. – Виявляється, Конан-варвар та інші кіммерійці цілком могли бути нашими предками. Тобто прадавніми українцями.

Денис міцно стиснув зуби.

– Звісно, Київська Русь молодша за легендарну Кіммерію. Але хто знає, можливо, той самий Конан був якимось дуже давнім родичем Іллі Муромця. Тільки Чапля про це не знає або, швидше за все, не хоче знати.

Денис закусив нижню губу.

– Слухай, ти знаєш, що? Прийди додому, зайді в мережу і запитай у будь-якого пошуковця «Конан-варвар». Або...

Це вже занадто. Це вже переходить усякі межі.

Спокійно взявши обома руками відро з водою, Денис кількома кроками подолав відстань між собою і Максимом, р-раз! – і розумник уже стоїть мокрий, як хлющ, тільки відпирхується.

– Ти здурів? – крикнув він, злазячи з парти.

– Конан, кажеш? Варвар, кажеш? Наші предки, кажеш? Інтернет тобі? Так тебе, мордо, зараз навіть в інтернеті не знайдуть!

Кинувшись із кулаками на Максима, Денис не відразу зрозумів свою помилку. Треба було відрізати йому шлях до відступу чи хоча б прикрити двері.

Максим у свою чергу тепер зовсім не соромився дати драла – ніхто ж не бачить його ганьби. Одним рвучким рухом шарпонувавши парту, він поставив її між собою та Денисом. І поки противник долав перешкоду, двома величезними стрибками наблизився до дверей і вибіг геть із класу.

Тепер головне – заховатися. Не вибігати ж надвір без куртки: за вікном почався сумний березневий дощик – далеко не втечеш. План визрів у Максимовій голові тут-таки: перечекати, погратися з цим громилом в кота й мишу, вибрати момент і повернутися в клас за речами. Заплутати погоню видавалося досить легкою справою.

Приміщення школи будувалося двадцять років тому. Кожен з двох поверхів мав три окремі секції, сполучені між собою переходами. З кожної секції вело по два виходи. Якщо двоє граються в доганялки, виграє той, хто першим добіжить до будь-якого виходу. Лабіринт такий собі, але при бажанні заплутати можна.

Їхній клас знаходився на другому поверсі середньої секції. Вибігши з дверей класу, Білан рвонув ліворуч, кількома стрибками подолав сходи вниз, далі завернув праворуч – і мало не зіткнувся з Черненком. Очевидно, Денис прорахував його дії і побіг у протилежному напрямку – аби зустріти втікача.

Крутнувшись на п'ятах, Максим погнав у бік спортзалу. Там можна було, забігши в хлопчачу роздягальню, через неї потрапити до залу, а з залу через інший вихід – у інше крило шкільної будівлі.

Заскочивши до роздягальні й опинившись у спортивному залі, Максим перетнув його і з усього маху налетів на входні двері. Не вірячи в свою невдачу, налетів на них знову. Зачинено. Чорт, зачинено! Хто б міг подумати!

Не гаючи часу, хлопець кинувся назад, сподіваючись проскочити і знайти інший вихід. Однак не встиг: Денис, ніби знаючи наперед, куди тут можна подітися, вже стояв у дверях роздягальні.

– Ти б у дівчачу краще заскочив, – лиховісно сказав він, цикнувши при цьому губою. – Тобі там саме місце.

– Слухай, – говорячи, Максим важко дихав. – Слухай... може... давай якось вирішимо... Ми ж двоє розумних людей...

– Не, Білан, – похитав головою Денис. – Це ти в нас розумний. Тільки твій розум тебе від мого гніву не врятує.

Він обережно причинив за собою двері і зробив крок уперед. Потім ще один...

Максим роззирнувся. Порятунку не було. Більше того, він сам загнав себе в мишоловку. Кричати смислу нема, його все одно ніхто не почує. Проти Черненка він і хвилини не протримається.

Денис стояв уже за крок від нього. Аж раптом...

6. Підслухана змова

Зовсім поруч, по той бік дверей, почулося:

– Іди сюди, чого маячити! Тут нас точно ніхто не почує!

Ззовні хтось був. І цей невідомий дуже не хотів когось зустріти. Того, хто може почути чи побачити те, що жодна стороння істота чути і бачити не повинна. А значить, у тих, кого цей невідомий випадково зустріне, справи будуть кепськими.

Так подумав Максим – і не став гукати на допомогу. Але так само подумав і Денис. Йому менш за все хотілося бути спійманим тут, у роздягальні, і погіршувати своє і без того погане становище.

Тому він рішуче штовхнув ворога в малесеньку душеву кімнату, яка була прибудована до роздягальні, протиснувся туди сам і притягнув до себе двері. Максим клацнув шпінгалетом, зачиняючи їх.

Вчасно – в роздягальні почулися кроки і голоси.

– Давай, що ти там придумав, – говорив старший чоловік. – Тільки якщо і цього разу пообіцяєш пограбувати Національний банк, краще не починай і неси мені мої гроші вже завтра.

– Все чотко, будь спок! – покvapливо відповів інший голос, трошки молодший.

– Ти мене своїми «споками» тиждень годуєш. Слухай, якщо і тепер почнеш брехати...

– Послухай мене! Там справжнє золото!

– Такі речі, чувак, з чистого суцільного золота ніхто не робить. Ось не жвинди!

– Незолоту річ золотою просто так не назвуть! – категорично не погодився з ним молодший. – Ну як ти це собі уявляєш? Вручать його комусь, щасливчик прийде додому, глип – а воно з глини чи картону! Не, все мусить бути джукі-пукі! Ти ж сам казав, що зможеш продати якусь таку річ?

– Якщо ота твоя штука справді містить в собі хоча б якусь частку золота, я знайду кому продати. Є в мене певні люди. Навіть колекціонери. Для них подібні речі – що тобі цукерка.

– Тьху! Ненавиджу цукерки! Від них зуби болять і псуються, потім до зубного лікаря йди. А зубні лікарі – ще ті, скажу тобі, штучки...

– Так ти цукерки ненавидиш чи зубних лікарів?

Стояти розкорякою, притиснутим кремезним Денисом до стіни, Максимові набридло. Він спробував поворушитися і стати зручніше. Черненко присік цю спробу, прошипівши йому на вухо: «Тихо будь, задавлю!»

– Так ми домовимося? – запопадливо запитав тим часом молодший голос.

– Не знаю, чувак. Ти ж знаєш, борги ваші ростуть кожен день...

– Ще два дні! Прошу тебе – почекай ще два дні! Потім його привезуть сюди, до школи, і все. Охороняти його не будуть, це ж не якийсь там музейний скарб. Просто зачинять в якомусь кабінеті. Я навіть приблизно знаю, де. Забрати його звідти – справа двох секунд. Максимум – трьох. Коротше, на раз-два-три...

– Чотири-п'ять-шість! – передражнив його старший. – Від чотирьох до шести років тюрми, якщо спіймають. Ну, може, на перший раз пожаліють, враховуючи твої, хе-хе, заслуги. Присудять менше. Тільки не думай, я і з тюрми дістану. Скільки будете сидіти, стільки часу проценти капати будуть. А це що означає?

– Що? – тупо перепитав молодший.

– Капшо! – знову передражнив старший. – Коли тебе випустять на волю з чистою совістю, дядя Костя буде забезпеченою людиною!

– Дядь Кость, я не хочу в тюрму! – перелякано заскиглив молодший.

Денисові від цього скавчання стало противно. Про що б вони не говорили, ось так скавчати дорослий пацан не повинен. Не має права.

– Думаєш, я хочу, аби вас злапали й засудили? – заспокоїв невідомий дядя Костя. – Зараз ви мені винні... сам знаєш скільки. Коли вийдете, будете винні в десять разів більше. І ті гроші я точно не отримаю. У вас, голодранці, їх просто не буде. Ну а ці гроші, про які ми ниньки товчемо, ви ще в змозі знайти і повернути. Тому, – хлопці в душовій почули глухий удар, очевидно, дядя Костя сильно ляснув співбесідника по плечу, – так і буде, чекатиму ще кілька днів. Тим більше, що ідея твоя реальна. Все, йти мені треба, справи.

Швидкі кроки.

Гупнули двері.

Запала тиша.

7. Бабуся хата

Денисові здалося, що після того, як ці двоє невідомих вийшли з роздягальні, пройшла принаймні година. Максим прикинув: вони не наважувалися вийти звідти десь хвилин тридцять.

Та помилилися обидва. Коли обережно прочинили двері та вислизнули зі свого сховку, наручний Максимів годинник показував, що і перегони шкільними коридорами, і хованки в роздягальні, і загадкова зустріч двох невідомих змовників – все це разом забрало якихось двадцять п'ять хвилин.

– Ну? – запитав Білан у Черненка. – Хто це був і що це було?

– Я звідки знаю? – визвірився на нього Денис. – Ясно тільки: справи темні та не зовсім чисті. Тільки не думаю, що хочу говорити про це з таким, як ти.

Максим відступив від Дениса на крок, розпрямив спину, схрестив руки на випнутих грудях.

– Цікаво, цікаво. Який це я «такий», і з ким ти хочеш про все це поговорити?

Денис зловив себе на думці: він сам ще не знає, з ким і про що хоче і буде говорити. Відчувши його невпевненість у власних силах, Білан швидко оволодів ситуацією.

– Значить, послухай мене уважно. Пропозиція така: зараз ми все це швидко домиємо, беремо манатки і йдемо до мене. Там тихо, спокійно, є де поговорити і подумати.

– Куди це до тебе? – підозріло поцікавився Денис. – Додому? А старі твої нас не того?

– Ну, не такі вже мої батьки і старі, – посміхнувся Максим. – І зовсім вони нас не «того». Тільки туди, де я живу, ми таки не підемо.

– Ти ж казав – до тебе...

– Правильно. До мене. Туди, де я колись буду жити.

Нічого більше не пояснюючи несподіваному товаришеві, Білан першим повернувся в клас. Черненко потупцяв за ним, далі нічого не розуміючи, але маючи визнати: голова в цього здохляка варить краще, ніж у нього. А тут без розумної голови не розібратися. Тому він мовчки сховався по воду, далі вони по черзі так-сяк розтерли її шваброю по підлозі, швиденько протерли вологою губкою класну дошку, підхопили наплічники, забрали куртки з гардероба і вийшли зі школи.

Обое жили тут же, на Чоколівці. Тільки Максим був корінним киянином, а родина Черненків переїхала до Києва десять років тому. Двійнята Коля і Оля, брат і сестра Дениса, народилися вже тут. Сам Денис не пам'ятав рідного містечка, де дванадцять з половиною років тому народився і куди його регулярно вивозили на літо до бабусі. Тільки час від часу згадував незрозумілі поки що розмови батьків про силу-силенну всього, що довелося для переїзду в столицю продати... Але щось невловне повністю не давало йому

відчувати себе частиною великого міста, де Максим Білан почувався, мов риба в воді.

По дорозі виявилось, що хлопці навіть мешкають на паралельних вулицях. І Максим чомусь дико зрадів цьому відкриттю. Тоді як Денисові було «по великому військовому барабану», де живе його однокласник. Він приятелював з іншими хлопцями, хоча б із тим же Ігорем Нещеретом. У правильних маминих мазунців, до яких Черненко відносив Білана, повинна бути своя компанія.

А втім, Максим усе ж таки здивував Дениса. Пройшовши повз свій будинок, він провів супутника дворами і вивів до звичайної багатоповерхівки в глибині вулиці. Легко впоравшись із кодом на дверях під'їзду, він кивком пропустив Черненка вперед. Вони підійшли до ліфта, Максим натиснув на кнопку виклику, але нічого не сталося.

– Не полагодили ще, – приречено зітхнув він. – Так уже тиждень. Нічого, нам тільки на четвертий поверх.

Вони так само мовчки піднялися пішки на четвертий поверх і зупинилися біля важких дерев'яних дверей квартири під номером 20. Витягши з кишені купу ключів, вибравши потрібний і відчинивши спочатку верхній, потім – нижній замок, Максим потягнув на себе двері й театральним жестом запросив Дениса:

– Ласкаво просимо, дорогий Карлсоне, до Бабусиної хати!

Черненкові не сподобалося, що його назвали Карлсоном. Та він вирішив проковтнути це і зайшов усередину. Гм, нічого особливого. Хата як хата. Одна кімната. Меблі як меблі. Телевізор на тумбочці в кутку, в іншому кутку – стіл із комп'ютером. Велике фото якоїсь ошатної старої жінки в заскленій рамці.

– Це – моя бабуса, – перехопив погляд гостя Максим. – Вона померла два роки тому. Жила тут, заповіла цю хату мені. Коли я закінчу школу, переселюся сюди. Поки що просто буваю тут кожен день. У мене тут інтернет працює, і взагалі я тут нікому не заважаю. Так само, як і мені ніхто. Так що проходи, сідай, почувайся як удома.

Денис подумав... у нього вдома четверо в двох кімнатах. І не скоро буде комп'ютер, яким він, до речі, так і не навчився користуватися. Звісно, в різні там ігри у клубах грався, тільки не часто. Як там мама казала: «Наш сімейний бюджет до цього не готовий...»

Тим часом Максим уже по-хазяйськи налив води в електричний чайник, а поки вона кипіла – приніс дві чашки і пакетики з чаєм.

– Вибачай, у мене тут по-похідному. Взагалі я заварний люблю.

– Мені до лампи, – буркнув Денис. Йому чомусь не захотілося пояснювати, що вдома вони заварюють тільки пакетики, причому – по кілька разів.

– Дарма. Знаєш, існує багато різних сортів чаю...

– Коротше, – грубувато обірвав його Денис. – Ми сюди про чай говорити прийшли?

- Згоден, - кивнув Максим, розливаючи окріп по чашках. - Давай поговоримо про те, що хочуть украсти з нашої школи.

8. Задачка з чотирма невідомими

Денис акуратно витягнув із чашки свій пакетик, поклав його на блюдечко, відсorbнув напій, не звертаючи уваги на цукорницю: він вважав, що солоденьке - для маминих дітей.

Максим, навпаки, насипав три ложечки цукру: він вважав, що солодке корисне для роботи мозку.

- Чому ти думаєш, що школу хочуть обікрасти? - запитав Черненко. Він думав так само, тільки не міг пояснити своїх відчуттів.

- Давай згадаємо ще раз ту розмову. Отой, молодший, чітко сказав: якусь цінну річ мають привезти до школи. Цю цінну річ досить легко вкрати. Те, що готується крадіжка, теж зрозуміло: старший, такий собі дядя Костя, попереджав молодшого про суд і тюрму.

- Він міг просто лякати. Здається, цей дядя Костя - ще той понтовило.

- Значення слова «понтовило» я не зовсім знаю, - признався Максим. - Тільки навряд чи когось будуть лякати тим, чого він не буде боятися. Значить, невідомий і справді збирається вчинити в нашій школі кримінальний злочин. Крадіжку - це сто відсотків.

Аби трошки подумати і не виглядати зовсім уже лопухом, Денис зробив великий ковток чаю. При цьому голосно сорбнув і чомусь знітився. Та Максим не звернув на це уваги, і до Дениса повернулася впевненість.

- Дядя Костя точно чужий. А ось той, другий, наш. Мабуть, старшокласник.

- Правильно, - погодився Максим. - До того ж, один із тих, кого люблять учителі. Дядя Костя натякав своєму боржнику на його заслуги.

- Боржнику?

- Ага. В цьому - весь, як любить говорити мій тато, цимес. Той, чийого імені ми не знаємо, якимось чином заборгував так само невідомому нам дяді Кості певну суму грошей. Крім того, він не сам: боржників, як мінімум, двоє. До свого боржника дядя Костя звертався в множині. Навряд чи оте «ви» означає повагу. Голосів ти точно не впізнав?

Денис почував потилицю, похитав головою.

- Так, - Максим одним ковтком допив чай, встав, закрив руки за спину і пройшовся по кімнаті. - Що в нас є? До нашої школи дуже скоро принесуть чи привезуть якусь коштовну річ...

- Золоту, - вставив Денис. - Часто вони про золото згадували.

- Золоту, - кивнув Максим. - Цю річ хтось хоче вкрати. Цей «хтось» вчиться в нашій школі. Він - старшокласник, причому, очевидно, відмінник. Цей самий відмінник веде подвійне життя: вчителі, товариші та батьки знають його хорошим хлопцем, та насправді він - поганий. Бо тільки погані хлопці залазять у борги до старших за себе чоловіків. І тільки погані хлопці готові піти на крадіжку, аби лиш ці борги віддати. До того ж, цих крадіїв, як мінімум, двоє. Задача з трьома невідомими.

- З чотирма, - знову вставив Денис і пояснив здивованому однокласникові: - Ота коштовність, яку вони хочуть стиригати.

- О! - клацнув пальцями Білан. - Значить, із чотирма: один дуже поганий, двоє просто поганих та річ із золота, за якою усі полюють.

- Піди туди, не знаю куди. Знайди того, не знаю кого, - зітхнув Черненко.

- Ну, куди йти- ми знаємо. Далі рідної школи не треба. Чого ти?

Вираз Денисового обличчя справді здивував Максима. На ньому не читалося жодного бажання щось робити. І тут же він отримав пояснення:

- Я? Я - нічого. Мені просто цікаво, чому ми повинні забивати собі цим голову і рятувати від когось якесь шкільне майно? Може, простіше піти до Шефа і все йому розказати? Хай самі шукають, з міліцією?

Шефом всі називали директора школи.

Максим вперше за весь день не знав, що відповісти несподіваному партнерові. Ті пояснення, які рвалися з язика автоматично, навряд чи будуть зрозумілими такому хлопцеві, як Денис Черненко. Але Максим Білан не був би собою, якби не знайшов відповіді.

- Правильно, - мовив він після паузи. - До школи нам, за великим рахунком, жодного діла. Наприклад, мій тато завіз туди нові комп'ютери. Якби їх хотів хтось потягти, я б пошкодував татових зусиль та грошей. І тільки потім мені стало шкода таких, як ти: адже іншого способу вивчити комп'ютер у вас немає, не ображайся... А тут про якісь золоті коштовності... Тільки тут таке: якщо Шеф нам повірить і підключить міліцію, вони точно нічого і нікого не зловлять. Можливо, Шефові більш зрозуміло, про яке золото мова. Що з того? Просто наступного разу злодії будуть обережнішими і таки щось поцуплять. А ми не знатимемо, що і коли. Отже, я пропоную поки що нікого в це не втягувати. Згода?

Побачивши просто перед собою простягнуту руку, Денис не зміг ухилитися. Коротко і міцно потиснув її, навіть не уявляючи собі, що може бути з недавнім лютим ворогом у одній команді.

9. З'являється Золотий кубок

Максим цілу ніч намагався зліпити в голові список підозрюваних, пригадуючи кращих учнів їхньої школи з числа старшокласників. Денисові було ще гірше: він не знав і не хотів знати відмінників.

Наступного ранку жоден із них не зміг похвалитися будь-яким результатом. Завдання, котре на перший погляд здавалося досить простим, тепер виглядало таким, яке практично неможливо виконати. Заглиблені кожен у свої думки, хлопці разом із рештою учнів пішли до великого актового залу на загальні збори. Про те, що вони будуть короткими і відбудуться перед початком уроків, ім оголосили ще напередодні.

У залі розмістилися класи від сьомого до одинадцятого. Збори ще не почалися, стояв звичний гармидер, і лише кілька старшокласників ходили з таємничими обличчями. Так поведуть себе ті, хто знає про щось більше за інших. Нарешті на сцену піднялися директор школи Дмитро Дмитрович, він же Шеф, фізрук Олексій Валерійович, він же Чемпіон, і ще один солідний чоловік у костюмі – його школярі бачили вперше. У руці гість тримав чорний поліетиленовий пакет із якоюсь фірмовою емблемою.

– Доброго ранку! – привітався Шеф, жестом запросив усіх сідати, а сам лишився на ногах. – Щоб не забирати вашого навчального часу, почну відразу з оголошення. Сьогодні, п'ятого березня, офіційно починається змагання за Золотий кубок!

Хтось у залі вигукнув: «Вау!». Хтось підхопив: «О-о!». Далі почулося: «Йес-с-с!». Аж потім зал озвався оплесками. Хоча ані Максим, ані Денис не знали, про що йде мова.

– Що таке Золотий кубок – вам пояснить Олексій Валерійович! – оголосив далі Шеф, і поруч з ним став Чемпіон.

– Майстер гребного спорту, – прошепотів у потилицю Черненку всюдисущий Ігор Нещерет. – Гребе, гребе, гребе...

– Цить! – гаркнув через плече Денис.

Тим часом фізрук прокашлявся.

– Золотий кубок отримає в нагороду кращий юний спортсмен школи. Звичайно, одинадцяті класи завжди покажуть кращі результати, ніж сьомі чи восьмі. Проте саме хлопці, а може, й дівчата з сьомих та восьмих класів будуть змагатися за Золотий кубок. Ну а старшокласники виконають більш почесну місію. Вони спочатку цілий місяць будуть спостерігати за молодшими на уроках фізкультури. Для цього вже утворена суддівська колегія з семи кращих спортсменів школи з числа старших. Головою комісії, тобто головним суддею, буде наш Володя Завгородній. Думаю, ніхто не заперечуватиме.

Тепер оплески були ще бурхливішими. Денис плескав у долоні широко. Аякже: Вовка Завгородній був його особистим кумиром. Кращий спортсмен школи, мікрорайону, району і навіть усього Києва. Ну, щодо всього Києва переборщили, але Денис вірив: Вовка Завгородній ще покаже клас. Швидше за всіх бігає, краще і більше за всіх підтягується на турніку, кращий

нападник шкільної футбольної команди та збірної району – всього не перелічиш. Правда, перше місце в змаганнях з плавання розділив із Толиком Тумановським, з паралельного класу...

Тільки Вовчині фанати, до числа яких належав Денис і абсолютно всі шпендики з молодших класів, на це не зважали. Для них «іхній» Вовка був абсолютним чемпіоном.

Завгородній, звичайно, був у залі. Сидів у першому ряду. Навіть підвівся і помахав усім руками.

– Чудово! – зрадів Олексій Валерійович. – Значить, сумнівів у справедливості судді вже не буде. Це приємно, коли боротьба буде чесною і всі довірятимуть один одному. Значить, до весняних канікул наші шановні судді зроблять свій перший вибір. Потім, наприкінці квітня, між кращими спортсменами будуть проведені змагання. Переможець і отримає головний приз – Золотий кубок чемпіона. Ті, хто здобудуть друге і третє місце, теж без нагороди не залишаться. Більше про це розкаже наш шановний гість Олександр Віталійович Тумановський.

Денис від несподіванки кркнув. Толиків батько! Нічого собі, тільки подумаєш про Тумановського – і нате вам добрий ранок...

Настала черга чоловіка в костюмі виходити наперед.

– Доброго ранку, любі друзі, – привітався він. – Звати мене, як вам уже сказали, Олександр Тумановський. Я директор фірми, яка постачає обладнання для тренажерних залів. Мій син, до речі, цього року закінчує нашу з вами школу. Провести такі змагання – ідея вашого шановного директора, і ми її підтримали. Всі знають, яку важливу роль відіграють спорт і фізична культура в житті сучасної молоді людини у новому тисячолітті. Ви тут усі більш-менш дорослі люди. Тому я можу це сказати: тільки гарна фізична підготовка і любов до спорту допоможе нам усім сказати своє рішуче «НІ» такому ганебному явищу, як наркоманія. А також такій поганій звичці, як куріння. Зі свого боку, я обіцяю: володар Золотого кубка та володарі другого і третього місць отримають безкоштовний абонемент на півроку в один із наших спортивних залів.

Суворо глянувши на зал, Шеф почав плескати в долоні. Всі присутні дружно його підхопили.

– А тепер, – урочисто промовив пан Тумановський, – головний приз! Наш Золотий кубок!

Він розкрив пакет і витягнув звідти якийсь невеличкий предмет, загорнутий у звичайну газету. Недбало кинувши пакет під ноги, розгорнув згорток. І виставив на стіл невеличкий, але справжнісінький кубок.

Зі свого місця Максим і Денис не могли його добре розгледіти. Проте урочистість моменту набула найвищої точки кипіння. Всі встали, з різних боків почулися радісні вигуки. А Максим та Денис, не змовляючись, подивилися один на одного.

– Ось воно, – одними губами промовив Білан.

- Думаєш? - так само тихо відповів Черненко.

- Більше золотих предметів у школі немає. Вони знали про Золотий кубок і хочуть вкрасти саме його.

10. Викрадення заради порятунку

Після школи хлопці домовилися знову зустрітися в Бабусиній хаті. Кращого місця для штабу та командного пункту все одно не придумаєш.

Протягом дня під час кожної перерви Максим кудись зникав. А Денис так і не знав, що він буде робити і чи є в нього якісь думки. До того ж, ні про що інше, крім як про знайомі нотки в голосі невідомого старшокласника, він думати не міг.

По дорозі Максим намагався ні про що конкретне не говорити. Лиш коли хлопчак за традицією заварили собі чай, він нарешті поділився з партнером всім, що вдалося дізнатися за день.

- Коротше, одне невідоме вже знайдене, так? Хтось націлювся поцупити саме Золотий кубок, згода?

- Згода, - кивнув Денис. - Без варіантів.

- Раз так, тоді коло підозрюваних дещо звужується. Про те, що в нас буде чемпіонат, знала доволі невелика купка людей. Директор, фізрук, ну і, напевне, ті семеро, хто буде вас, так би мовити, оцінювати. Судді.

- Шестеро, - виправив Денис. - Вовка Завгородній відпадає відразу.

- Чому?

- А чому ти не підозрюєш Шефа, Чемпіона чи взагалі того кренделя, який цей кубок приніс?

- Ну як же...

- Отак же! - передражнив його Черненко. - Ти знаєш, розумнику, що синок цього Тумановського, Толян, вчиться в одинадцятому «Б»? Ось хто міг знати про Золотий кубок раніше! І він - головний суперник Завгороднього!

- Так-так, цікаво. Чого ж ти мовчав?

- Бо я тільки тепер про це згадав! Тільки з Вовкою він не дружить, бо Вовка - реальний чемпіон, а Толян - так, шахи пересуває. Ну, плаває ще...

- По-твоєму, шахи - це не спорт?

- Такий самий, як і оті ваші битви з гоблінами на комп'ютері! До речі, чому ти сказав «вас»?

- Що - «вас»? А-а-а! - зрозумів Максим. - Ну, тут усе ясно. Ти теж спортсмен. Значить, у боротьбу за Золотий кубок вступиш. Фізрук тебе точно впише у список претендентів. Тому ти особисто мусиш бути зацікавленим у тому, щоб вберегти головний приз від крадіїв. До речі, про цього Толяна - цінна інформація. Поставимо його номером першим.

- Вовку Завгороднього щоб мені нікуди не вписував! Тим більше, що він якраз і не зацікавлений, щоб Золотий кубок десь зник. Він же тепер великий перець. Головний суддя! Мусить же він когось нагородити через два місяці.

- Правда, - погодився Максим. - Мені цей ваш спортивний супергерой паралельний. Але я його так трошки спостерігав. Любить, коли ним захоплюються, це є. І при всіх вручити Золотий кубок, вирішити чиясь спортивну долю він просто мусить. О'кей, тоді навпаки: запишемо Вовку в наші ймовірні спільники. В крайньому разі, попросимо його допомогти.

- Це діло, - задоволено кивнув Денис. Думка про те, що він зможе колись підійти до свого спортивного кумира як до рівного, зігріла відразу.

- Ну, так, у нас є семеро підозрюваних серед старшокласників. Всі ці семеро так чи інакше виборювали чи виборють спортивну честь школи або району. Значить, на доброму рахунку в усіх учителів. Отже, теоретично поза підозрою. Але я, Денисе, одного боюся: поки ми почнемо їх вираховувати і відкидати одного за одним, пройде час. Тоді як Золотий кубок збираються вкрасти завтра-післязавтра.

- Який вихід?

- Простий і складний одночасно. Треба його заховати. Зараз він стоїть у кабінеті хімії. Там, де лабораторія і реактиви. Чому там? Бо цей кабінет добре замикається. І під сигналізацією - бо перший поверх. Ти про це не знав, скажи?

- Скажу, - підтвердив Денис. - А ти як рознюхав?

- У тому-то й річ, що я особливо не старався, як ти кажеш, нюхати. Про це не оголосили, однак місце знаходження Золотого кубка - не така вже й таємниця. Не бачу іншого виходу, крім як переховати його. Ну, заховати краще.

- І як це зробити? - поцікавився Денис.

Максим подивився на нього чомусь винуватими очима.

- Треба викрасти його самим. Раніше за справжніх злодіїв, розумієш? Тільки так...

Діяти вирішили вже завтра. Справді, не тільки кожен день дорогий – кожна година.

Готуючись до наступного дня, Денис Черненко довго не міг заснути, крутився на своєму дивані в меншій кімнаті, яку ділив з молодшим на три роки братом. Ось кому лафа: він нічого не знає про намір пограбувати школу. І точно не хоче стати злодіям на перешкоді.

А цей Максим справді розумник, мови нема. План простий, може, Денис і сам зміг би колись до такого додуматися. Тільки ж не додумався... І все в Максима передбачено, все, наче в кіно, продумано. Правда, хуліганити доведеться йому, Денисові. Але ж іншої ролі для себе він і справді не бачив.

Тільки б вийшло. Бо головне, з чим погодився Денис, – вони не справжні злодії. Ніякому лиховісному дяді Кості – взагалі, в жодні чужі руки – вони Золотий кубок віддавати не збираються. Треба заховати його від істинних крадіїв, нехай побігають. Як потім повернути його, Максим обіцяв придумати до ранку. Зараз їхнє завдання – випередити злодюг і врятувати шкільний кубок.

Цілий наступний день обое сиділи на уроках, наче на голках. Лиш презиралися потайки. А Максим, хоч зовні й тримався спокійно та впевнено, все ж таки так само переживав. Бо біля дошки на математиці не знав, як правильно рівняння розв'язати, а це на відмінника не схоже. Навіть математичка Ольга Олегівна це помітила.

– Мабуть, ти захворів, Білан, – невпевнено припустила вона.

– Мабуть, – охоче погодився хлопець. – Весна, зміна погоди, перепад температур, сльота, все таке.

Сказав так іще й кахикнув для натуральності.

Щойно уроки закінчилися, Максим уже топтався під кабінетом хімії. На великій перерві він уже підходив до вчителя, якого всі так і називали – Хімік. Насправді його звали Юхимом Юхимовичем, і був він найстаршим вчителем у їхній школі. Максимів тато в своєму шкільному дитинстві хімію як предмет не любив найбільше. Але колись пояснив синові: може, це тому, що в мене вчителя хорошого не було. А Юхим Юхимович – справді хороший учитель. Білан-старший навіть колись обмовився Біланові-молодшому: він – місцева велика людина, людина-легенда. Хоча б через те, що всіх учнів уперто називав на «ви», зате до колег, у тому числі до директора, принципово звертався хоч на ім'я по-батькові, але при цьому – на «ти».

Йому все прощають. Давно на пенсії повинен бути, ба ні – не відпускають. Що цілком збігалося з бажаннями самого Хіміка. Поза школою і своїм кабінетом цей самотній чоловік себе просто не уявляв. Між іншим, це Максим теж від батька почув.

Хімію семикласникам ще не викладали. Через те Максим поки не встиг особисто познайомитися з легендарним Юхимом Юхимовичем. Одначе без нього

свій зухвалий план він здійснити не міг. А раз так, то виловив Хіміка на великій перерві і, на диво швидко, про все домовився.

Прийшов першим – Юхим Юхимович у своєму кабінеті поки що був один. Глянув на хлопця поверх окулярів, відсунув якийсь старий товстий том.

– Ага. Ви все ж таки прийшли. Не передумали, юначе?

– Ні.

– Хочете відвідувати мій хімічний гурток?

– Так.

– І поки що вас задовольнить роль асистента?

– Якщо можна.

– Можна, – благодушно кивнув Хімік. Він любив не лише свій предмет, а й тих, хто виявляє до науки хімії бодай дешицю цікавості. – Тоді кладіть ось сюди свого ранця і приміряйте ось цей халат.

Халат, який одягнув Максим, виявився дещо великуватим. Потім новий асистент натягнув нарукавники і нарешті – спеціальні гумові рукавички. Поки він це робив, до кабінету підтягнулися старшокласники, які відвідували хімічний гурток після уроків.

– Ага, – кивнув їм Хімік. – Сідайте, сідайте. Ось, знайомтеся. Ваш молодший колега. Теж цікавиться хімічними реакціями. Хоче навчитися робити з мідної гайки золоту. Справжній алхімік, панове.

Всі беззлобно засміялися. «Алхімік» – так називався шкільний хімічний гурток. Юхим Юхимович сам придумав таку назву. Оскільки хімія – наука, то алхімія, коли вірити підручникам, антинаука. Від наук підлітки втомлюються. Тому якщо їм запропонувати антинауку, вони охоче почнуть вчитися. Так і вийшло: шкільний гурток любителів хімії «Алхімік» дуже швидко став популярним.

– Так-с, – Юхим Юхимович потер руки. – Сьогодні в нас дуже цікава тема...

Максим покосував очима на стрілки настінного годинника.

Якщо алхімія – це антихімія, то викрадення, яке, за його розрахунками, мусить початися за п'ятнадцять хвилин, можна сміливо назвати антивикраденням.

12. Зухвалий план

Власного годинника в Дениса Черненка не було. Максим Білан позичив йому свій.

Денис стояв точно під вікном хімічної лабораторії. Там у шафках та на численних полицях зберігалися під замком небезпечні для здоров'я, хоча й необхідні для практичних занять та для роботи гуртка «Алхімік», хімічні реактиви: кислоти, луги, розчинники, порошки та інше шкідливе добро. Все воно розміщалося в ідеальному порядку, і грамотна людина просто не могла переплутати ящики, полицки, колбочки, баночки та пробірки.

Серед всього цього зберігався, чекаючи свого зоряного часу, Золотий кубок. Так чомусь вирішив директор, а Хімік не заперечував.

Аби кубок не заважав, Юхим Юхимович особисто переставив його на підвіконня, і Денис бачив його з вулиці. Розбити вікно, простягнути руку – ось як мало треба зробити злодіям, аби заволодіти ним. Тільки скло тут товстіше, ніж в інших вікнах. До того ж, тут сигналізація, аби ніхто не додумався отруту красти. І якщо Максим це все вирахував і передбачив, то справжні крадії – поготів.

До початку операції «Антивикрадення» лишилося п'ять хвилин. Денис одягнув рукавички, завбачливо захоплені з дому. Максимові рукавички мусить видати Хімік. Чому він це зробить, Денис так і не зрозумів, цілком покладаючись на правильність розрахунків хитрого приятеля.

Хвилина... Тридцять секунд... Двадцять... Тільки б не злякатися в останню мить. Черненко не вважав себе боягузом, але зараз він скоїть щонайменше хуліганський вчинок. П'ять... Чотири... Три... Два... Один...

Пора!

Витягнувши зі свого наплічника найбільшу ракету, яку тільки вдалося знайти вчора у продавця феєрверків, Денис наставив її на вікно хімічної лабораторії і пальнув.

Дзинь-нь-нь!

Ракета пробила скло, і воно розлетілося. Денис вчасно відскочив убік, аби скалки не посипалися йому на голову. Залетівши всередину, ракета наштовхнулася на стінку, впала на підлогу і розсипалася іскрами в різні боки, одночасно заповнивши невеличку кімнатку з хімікатами густим ядучим димом.

Тепер тільки б Максим устиг!

А Максим Білан був дуже задоволений своїм партнером. Спрацював точно, до секунди. В цей час усі «алхіміки» займалися якимись цікавими дослідями, Юхим Юхимович ходив між ними, а новий асистент у цей час підійшов до відчинених дверей лабораторії. Аби кинутися туди першим, коли влетить ракета.

– Рятуйте! – верескнув хтось.

– Назад! – крикнув Хімік. – Всі назад! Там небезпечно!

Але семикласник Максим Білан, котрий стояв найближче, вже шугнув усередину.

Раз-два: скочити до вікна, схопити руками в рукавичках Золотий кубок і викинути його крізь розбиту шибку.

Три-чотири: зірвати з гачка старенький запасний халат Юхима Юхимовича і накинути його на ракету, яка без того швидко догорала, й диму від якої було таки більше, ніж вогню.

П'ять-шість: з того боку за вікном кубок підхопив семикласник Денис Черненко, так само руками в рукавичках, швиденько запхав здобич у наплічник і чимдуж помчав геть. Зустрітися компаньйони домовилися в Бабусиній хаті, Максим навіть дав Денисові ключі.

Сім-вісім: пострибати на халаті ногами, остаточно гасячи противну ракету.

І тільки на дев'ять-десять до лабораторії заскочив схарапуджений, та аж ніяк не наляканий Юхим Юхимович, спритно схопив рятівника за карк і виволік з ядучого диму.

– Все ціле? Все нормально? Руки? Ноги? Голова? – уривчасто запитав учитель.

– Все гаразд, – пробелькотів Максим відкашлюючись. Він усе ж таки злякався, тільки трошки запізно, коли все вже було позаду. Або навпаки – тільки почалося.

Поки «алхіміки» термосили мужнього асистента, вчитель, марно намагаючись розвіяти дим рукою, зайшов до атакованої лабораторії, роззирнувся, наблизився до розбитого вікна. Потім перевів погляд на підвіконня. Відразу згадав, чого не вистачає. Обережно виглянув у розтрощене вікно.

І аж тоді спрацювала нещодавно встановлена нова протипожежна сигналізація.

13. Змагання не скасовуються!

Наступного дня новина про викрадення Золотого кубка облетіла школу раніше, ніж про це офіційно повідомив директор.

Яким чином це трапилося, Денис не міг второпати, а в мудрого Максима не виявилось цьому жодного пояснення. Після того, як їм удалося заволодіти кубком, на хлопця, який загасив пожежу в лабораторії, вже ніхто не звертав уваги. Більше того: коли прибігли шкільний сторож та директор, котрий в цей день затримався на роботі трошки довше, «алхіміків» та Білана разом з ними спішно розпустили по домівках. Розп'яткати про щось більше, ніж пожежа та героїчний вчинок семикласника, вони не могли. Хімік не пустив у лабораторію нікого, не сказав нічого. Отже, про зникнення Золотого кубка на той момент теоретично знав він один, фактично – троє: Юхим Юхимович і двоє справжніх викрадачів.

Проте коли наступного дня перед початком уроків усіх учнів від сьомого до одинадцятого класу знову запросили на загальні збори до великого залу, чутки про крадіжку кубка вже ходили від вуха до вуха.

Цього разу Шеф говорив коротко і суворо:

– У нашій школі сталася неприємна подія. Ви вже щось чули, але я зроблю офіційну заяву. Вчора після уроків хтось вчинив пожежу у лабораторії хімічного кабінету. Поки її гасили, невідомі викрали Золотий кубок, який повинен був стати головним призом на наших шкільних спортивних змаганнях.

Всі зашуміли, та директор жестом попросив тиші й продовжив:

– Я не вірю, що на такий вчинок наважився хтось із учнів нашої школи. Адже йдеться про її честь. Зокрема – спортивну. Тому, вкравши Золотий кубок, невідомий зловмисник вкрав би власну честь та гідність. Але це неможливо, правда?

– Пра-а-а-вда-а-а! – відповів йому дружний хор в основному хлопчачих голосів.

– Отже, злодія треба шукати за межами нашої школи. Я повідомив про хуліганство в міліцію. Та я завжди можу забрати свою заяву, аби не ганьбити честь школи не лише фактом зухвалої крадіжки, а ще й міліцейським розслідуванням. Я готовий почекати тиждень. Якщо протягом семи днів Золотий кубок десь знайдеться, і мені його принесуть просто в кабінет, я обіцяю, що не питатиму того, хто його принесе, де він його знайшов. Не зроблю жодних висновків. Міліцейське розслідування буде припинене.

Всі схвально загули. Денис і Максим презирнулися.

– Нарешті, якщо хтось думає, що без Золотого кубка наші змагання не відбудуться кращого спортсмена серед учнів сьомих-дев'ятих класів не буде визначено, той помиляється. Єдине, що нам доведеться робити, – це червоніти за нашу недбалість перед нашим спонсором. Частково я винен і сам: мусив тримати Золотий кубок у своєму кабінеті. Проте я думав, що лабораторія нашого шановного Юхима Юхимовича – більш надійне місце. Якось підла людина вирішила довести, що я помилявся. Наступного разу помилок не буде! І ніхто не зірве наших спортивних змагань!

Ці слова зустріли гучними оплесками. Дехто навіть звівся на ноги. А Денис із Максимом знову презирнулися. Тепер уже Білан помітив розгубленість у погляді товариша.

Після уроків обое тепер уже традиційно подалися до Бабусиної хати. Щойно Максим зачинив за ними двері, як Дениса наче прорвало:

– Розумієш, що ми наробили? Ми ж тепер все одно злочинці!

– Спокійно, – Максим кинув наплічника в куток, скинув куртку і за звичкою заходився ставити чайник.

– Нічого собі заявочки! Спокійно! Ти слухав, що Шеф казав?

– Слухав ти, – виправив його Білан. – А я якраз чув. Думаєш, він даремно кілька разів наголосив, що ні на кого зі своїх не думає? Це він усіх так заспокоїв. Бо в такому разі його прохання повернути за сім днів Золотий кубок, і нікому нічого не буде, виглядає зовсім нелогічним. Аби серед купи народу в залі не було ймовірного викрадача, директор так би не закликав. Або він припускав змову зі сторонніми особами.

– Так і є, – сказав Денис, трошки заспокоївшись. Уміє цей капосний Білан все по полицках розкласти, це свята правда. Послухаєш – і паніка пройде. Хоча... – Але ти не забувай: в залі справді було двоє тих, хто дійсно вкрав ось цю штуку.

Обоє дружно глянули на Золотий кубок, який стояв на столі біля комп'ютера. Денисові дуже хотілося його торкнутися, прикинути на вагу, тільки Максим попередив – краще не чіпати його руками. І Черненко вкотре погодився з ним.

– Кажу ж тобі – ми вкрали його з благородною метою, – вів своє Білан.

– Тепер піди і доведи комусь своє благородство, – знову почав заводитися Денис. – Що, підкинемо його завтра під директорський кабінет? Другий раз його точно стирити не дадуть.

– Це варіант. І я відразу повівся б на це, якби справді вкрав Золотий кубок для того, аби потім продати його комусь чужому. Ну, пройнявся б директорськими словами про честь школи і все таке. Чи просто б злякався, усвідомивши, що насправді зробив. Тільки ж ми збиралися не просто сховати кубок у більш безпечне і нікому не відоме місце, скажи?

– Ну... скажу, – Денис почував себе цілком збитим із пантелику.

– Нам потрібно спробувати знайти не лише тих, хто справді полже за Золотим кубком. Дядя Костя насправді більш небезпечний за них. Якби не він, навряд чи хтось із наших ризикнув би зробитися крадієм. Отже, – підсумував Максим, – вони налякані більше, ніж ми. А ми налякані, скажи?

Замість відповіді Денис ствердно кивнув головою.

– Вони бояться, що хтось їх випередив. Вони, таким чином, втратили можливість віддати тому лиховісному дяді Кості свої борги. Нам нема чого боятися. Ми завжди можемо повернути кубок на місце і спекатися його назавжди. Значить, тепер нам слід бути в два рази обережнішими. Розумієш, чому?

Тепер Денисові не треба було додаткових пояснень.

Полювання за Золотим кубком не закінчилося. Тільки з цього моменту невідомі полюватимуть так само і за ними.

Минули вихідні. Нічого не сталося.

Денис виходив на вулицю, гуляв з молодшою сестричкою в парку, бігав у магазин та на базар. Та навіть ці звичні домашні турботи не відволікали від головного: щоразу, виходячи з під'їзду, хлопець починав сторожко озиратися. Здавалося, весь світ знає: ось іде учень сьомого «А» Денис Черненко, який кілька днів тому вкрав Золотий кубок. У кожному перехожому, старшому за себе на вигляд років на десять, він підозрював того самого лиховісного дядю Костю. А в ніч з неділі на понеділок йому взагалі наснився цілий бойовик: він кудись біжить, а за ним хтось женеться. Куди б утікач не завернув, переслідувач завжди заступав йому шлях, і доводилося негайно завертати назад. Скінчилося це все тим, що молодший брат Миколка штовхнув Дениса під бік і плаксивим голосом протягнув:

– Ти чого-о-о кричи-и-иш...

Витерши спітніле чоло, Денис щось пробурчав, перевернувся на другий бік, накрився ковдрою і спробував спати далі. Погоні більше не було, та не приходив і сон. Тому до школи Черненко подибав, куняючи на ходу.

А там на нього, як і на Максима, від якого за ці вихідні не було ні слуху ні духу, чекала новина. І її можна було назвати приємною. На першому поверсі, там, де завжди чіпляли шкільну стіннівку, вивісили список кращих спортсменів-старшокласників, які визначатимуть переможця шкільної спартакіади. Під першим номером значився Володя Завгородній, а далі за абеткою: Юрій Боровий (10-В), Степан Вовченко (10-А), Іван Дідик (11-В), Василь Книш (10-В), Юрій Хорунжий (10-А) та Олександр Юхимець (11-А).

Для всіх це був лише список спортсменів. Для Максима з Денисом – список підозрюваних. Білик відразу побіг по зошит. Треба було його переписати, бо на пам'ять у таких справах краще не покладатися. А Денис стояв біля дошки, вкотре перечитуючи прізвища і далі намагаючись пригадати, чи не належить почутий у роздягальні голос одному з тих шести, що перераховані після Вови Завгороднього.

– Воішся? – почув раптом позад себе і, здригнувшись від несподіванки, озирнувся. Завгородній, власною персоною. Стоїть і посміхається йому, широко та приязно. Так близько з чемпіоном школи Денисові ще не доводилося балакати. Та й не знав він, що сказати своєму кумирові.

Між тим Вова підморгнув йому і поклав руку на плече.

– Черненко? Молодець, Черненко. Давай, старайся.

– Угу, – вичавив із себе Денис, аби лиш не мовчати.

– Бачив я, як ти у баскетбол дванадцяту школу обстукав. Давай, так тримати. Скажу тобі по секрету, – він навіть нахилився та чомусь стишив голос, – ми з Валерійовичем, ну, з фізруком, про тебе говорили. Він тобою задоволений. Каже, перше місце у тебе в кишені, перспективний ти пацан. Бач, як воно...

- Угу, - знову гукнув Денис.

- Не «угу», а мене слухай: Золотий кубок точно був би твоїм. Без балди, без дурнів. Віриш? - Денис замотав головою. - Правильно, молодця. Не вір. Бо повіриш - носа задереш, а в спорті так не годиться. Мені можеш і не вірити. А Олексія, ну, Валерійовича, колись запитай.

- Як же я... того...

- Тоді не питай, - Завгородній розпрямився і розвів руками. - Сам усе побачиш. Шкода тільки, що якісь потвори тебе без реального кубка залишили. Та нічого. Абонемент у тренажерний зал точно не вкрадуть. Разом будемо тренуватися, хочеш?

- Ага! - випалив Денис.

- Тоді давай, не підкачай. Не підведи мене, - підморгнувши йому ще раз, Завгородній відійшов. Поруч тут же, ніби з-під землі, виріс Максим.

- Чого це він? - запитав підозріло, провівши Вову поглядом.

- Нічого, - відмахнувся Денис. Йому раптом розхотілося повертати Золотий кубок. Своему спортивному кумиру він вірив, як собі. І раз перемога вже обіцяна йому, то, значить, і кубок все одно належатиме йому як переможцю. Тільки виглядає так, наче Денис украв головний приз у самого себе. Тобто сам себе обікрав. Але цього черв'ячка, який раптом завівся десь у нього всередині, він вирішив якось приборкати та придавити.

Та все ж не втримався - переказав Максимові їхню з Вовою розмову. Той лише стенив плечима: подумаєш, герой спорту. Вголос цього не сказав, та напевне подумав. Денис хотів образитись на нього, тоді махнув рукою.

Нічого цей «ботанік» у житті не розуміє.

15. Сім однакових листів

Після школи хлопці звично зібралися в Бабусиній хаті, де Максим, без звичних для нього пустих патякань, відразу перейшов до конкретних справ:

- Дуже добре, що хтось зробив за нас цю роботу, - він показав переписані прізвища. - Додамо сюди, як ти й казав, Толяна Тумановського. Допишемо сюди, в кінець списку, до біса абетку. Виходить семеро. Це якщо ти справді Завгороднього виключаєш.

- Без варіантів, - твердо сказав Денис.

- Тоді так. Треба написати сім листів. Кожному - окремий, а зміст один і той самий. Пишемо приблизно так, - Максим примружив очі. - Я знаю, що тобі потрібно. Золотий кубок у мене. Готовий торгуватися. Умови - при зустрічі. Що скажеш?

- Взагалі коротко і ясно. А що це дасть?

- Хто прийде в зазначене місце, той і полєе за кубком.

- Ха! Вони ж усі разом прийдуть! Бо захочуть його знайти!

- Ти диви, точно, - Максим пошкріб лоба. - Ну... ну тоді напишемо так: «Дядя Костя отримає золото. Якщо ти знаєш яке, я готовий зустрітисся. Якщо лист потрапив до тебе помилково - викинь». Що скажеш?

- І що це міняє? - не второпав Денис.

- Все! - впевнено заявив Максим. - Якщо наш адресат не знає ніякого дяді Кості, то й про золото він нічого не зрозуміє. Просто викине цього ідіотського листа. Навіть якщо вони всі розкажуть один одному, один або двоє з них повинні зрозуміти натяк. Ключовим словом у нас тут буде «дядя Костя», а не «Золотий кубок».

- Це може спрацювати, - погодився Денис. - Тільки замість «я» треба написати «ми».

- Не треба, - похитав головою Максим. - Нехай той, кого ми ловимо, думає, що з ним веде гру одна людина. Нам залишається тільки придумати місце зустрічі, одне для всіх. Чи призначити кожному різний час і різне місце.

- Так краще. Станції метро найпростіше. Семеро пацанів - сім станцій. Ми зможемо вільно та швидко пересуватися з місця на місце.

- Годиться, - кивнув Максим і ввімкнув комп'ютер.

Кілька хвилин - і текст листа готовий. Хлопці поміняли в кожному тільки час та місце зустрічі, призначаючи побачення з інтервалом у півгодини. Так і вийшло, що першому, Юрію Боровому з десятого «Б», вони назвали платформу на станції метро «Лісова» о третій дня, а останньому, Толі Тумановському - на платформі станції «Театральна» о шостій вечора. Станцію «Хрещатик» вирішили пропустити - там на платформі стільки народу товчється, що загубити когось набагато легше, ніж знайти. Так само, як і загубитися.

Потім Білан роздрукував усі сім листів удома на батьковому принтері. Тим часом Черненко купив на пошті сім однакових конвертів. Перед цим вийшла коротка заминка - в Дениса не виявилось грошей. Та Максим спокійно витягнув із кишені червоненьку купюру, тицьнув партнерові в руку, коротко пояснивши:

- Тато каже: в моєму віці парубок мусить мати мінімальну фінансову самостійність.

- Ти ба... - тільки й спромігся видушити з себе Денис, якому власний рідний батько мало що говорив навіть під час їхніх не дуже частих зустрічей.

Більше теми грошей вони, не змовляючись, вирішили не торкатися.

Коли Денис повернувся з конвертами, хлопці склали листи. Далі, як порадив Максим, лівою рукою акуратно вивели друкованими літерами прізвище кожного адресата. Лишалось підкинути цю наживку.

– Нема нічого складного, – запевнив товариша Максим. – Два листи – в десятій «А», два – в десятій «Б», два – в одинадцятій «Б» і останній – в одинадцятій «А». Дуже проста математика. Не хочеться, звичайно, світитися з цим усім перед очима старших...

– І я про це, – зітхнув Денис. – Знати б, де хто живе, по поштових скриньках можна було б розкидати.

– Чекай, чекай, – відмахнувся Максим. – Коли фізкультура, в класі нікого нема. Зате речі лишаються. Завтра, здається, фізкультура в старших е...

– Зайти в порожній клас і залишити кожному на парті? – здогадався Денис.

– Іншого варіанта не засвітитися фейсами я не бачу. Правда, ми не знаємо точно, де хто сидить...

– Теж мені... Не спереду ж! По собі знаю: я б у перших рядах не сидів. Просто кинути під якусь із задніх парт. Конверти підписані, їм віддадуть і забудуть. Той, хто ні при чому, подумає, що це чийсь жарт. А той, хто при чому, прочитає, подякує і промовчить. Тут інше: на перерві цього не зробиш...

– Значить, – ляснув себе по коліну Максим, – будемо по черзі проситися в туалет на уроці.

Не зовсім ця ідея лягла Черненкові на душу. Один раз попроситися не можна, а коли два рази – засміють. Не любив Денис, коли з нього сміялися. Навіть по-дружньому. Тільки нічого не поробиш.

Запряглися у воза – тягнути треба.

16. Година пік

Пройшло все на диво просто.

У десятому «Б» фізкультура була наступного дня першим уроком. Відпроситися з ненависної геометрії Денис і сам хотів. Вчителька не здивувалася, про здібності учня Черненка вона не мала жодної думки. Бо погану або хорошу думку можна мати про щось помітне та очевидне. Тоді як здібностей до геометрії, як переконалася досвідчений педагог, у Черненка не було взагалі.

Хлопцеві ж до шмиги думка вчилки. Вийшовши зі свого класу, він швидко побіг в сусіднє крило до десятого «Б». Обережно приклав вухо до дверей. Наче тихо. Потягнув двері на себе за ручку, зазирнув у щілину. Таки нікого нема, всі в спортзалі.

І тут йому пощастило, вірніше – осяяло його, наче сонячний промінь у потріб увірвався. Вася Книш ходить до школи з новенькою і дорогою шкіряною сумкою, таких ні в кого нема. Ось вона, ця сумочка, стоїть на стільці за однією із задніх парт у правому ряду. А в Юрка Борового, завзятого футболіста, фірмова фанатівська сумка з символікою київського «Динамо». Сумка стоїть собі біля другої з кінця парті в середньому ряду.

Раз-два: розкласти іменні конверти.

Три-чотири: вийти з класу.

На перерві Денис похвалився Максимові своїми успіхами і відразу видав:

– Я про це тільки тепер згадав. У всіх кращих спортсменів сумки та наплічники з наворотами.

– Розумію. Підкреслюють індивідуальність, – кивнув Білан.

– Що креслять?

– Не важливо... Кажи.

– У Стьопа Вовченка до застібки наплічника малесенькі сувенірні боксерські рукавички приторочені. У Вані Дідика сумка брудна – емблему «Шахтаря» намагався витерти, тільки все одно видно. На сумці Тумановського намальований Людина-павук. Здоровий лоб цей Толя, а такими дурницями цікавиться... Так, – він на мить заплющив очі, – у Юри Хорунжого та Сашка Юхимця теж «динамівські» наплічники, тільки вони ж у різних класах, не поморочимося. Ось і все!

– Клас! – вигукнув Максим. – Тепер листи – сто відсотків – до кожного дійдуть. І сьогодні ми явно щось дізнаємося. За діло, напарнику!

Коли знаєш, що до якої торби класти, справа таки швидше рухається. Вже до дванадцятої дня кожен із семи підозрюваних отримав анонімне попередження. Лишається чекати, хто з них приїде на призначену зустріч.

Рівно о третій дня Черненко з Біланом вже стояли на платформі станції метро «Лісова». Станція кінцева, людей завжди багацько товчеться, але не аж так людно, аби загубити того, кого шукаєш.

Юркові Боровому, кандидатів номер один, хлопці дали п'ятнадцять хвилин. Не прийшов. Викреслили.

На наступній, «Чернігівській», народу товклося не дуже багато. Хлопці тупцали біля місця зупинки першого вагона, намагаючись мінімально кидатися комусь у вічі. П'ятнадцята тридцять, ще п'ять хвилин, ще... Відпадає боксер Стьопа Вовченко. Денис навіть зітхнув з полегшенням: Стюпку він поважав.

Станція «Дарниця». Народу побільшало – наближалася година пік. Дідик не з'явився, і Денис трошки засмутився: палкий прихильник київського «Динамо», він недолюблював фанатів «Шахтаря», нехай навіть колишніх. Тому дуже кортіло, аби кандидатом у злодії виявився саме Ваня.

Наступна станція «Лівобережна». Люди сновигають туди-сюди активніше. Хлопців уже починають ненароком штовхати. Та й сіріє довкола потроху. Не так, звісно, як узимку, та все одно не білий день. Васі Книша з десятого «Б» на платформі не було...

«Дніпро». Місцеві рибалки починають масово розбрідатися по домівках. Юрко Хорунжий не прийшов.

Далі – «Арсенальна». Тут уже година пік в розпалі. Добре хоч виходів тут під землею небагато, і сама станція порівняно невелика. Достояли до пів на шосту, для чистоти експерименту почекали хвилин десять. Не спокусився Сашко Хорунжий, нема його.

Коли, проїхавши «Хрещатик», вийшли на «Театральну», трошки розгубилися. Народу тут, наче мурашок. Туди-сюди сновигають, з лінії на лінію переходять, та ще й патруль міліцейський чомусь збентежив Черненка. А Білана, навпаки, огорнув смуток: невже його розрахунки неправильні, невже ніхто з семи...

Стоп! Ось він!

Толика Тумановського з його знаменитим Спайдерменом на наплічнику обое помітили практично одночасно.

Він вийшов із вагона, роззирнувся, неквапом пройшовся по платформі. Ставши точно по центру, почав крутити головою в різні боки. Денис хотів уже йти до нього, навіть крок уперед зробив, аж раптом Максим сильно, обома руками схопив його за руку і утримав.

– Ти чого? Ось же він, дяді Кості дружок!

– Добре, – цикнув просто в вухо партнерові Максим. – Йдемо звідси. Потім поясню. Гайда, поки не випас двох підозрілих...

17. Заплаканий Горобець

Годинник показував початок дев'ятої вечора.

Толик Тумановський був удома і саме збирався дивитися новий фільм на диску – він фантастику любив. Та щойно запустив програвач і зручно влаштувався на дивані в своїй кімнаті, як спочатку задзвонив телефон, а потім мама гукнула:

– Толику, це тебе!

Пробурчавши щось незадоволено, Толик пройшов до великої кімнати, взяв у мами трубку радіотелефону, промимрив: «Алло» і почув із того боку дуже знайомий голос:

– Молодий чоловіче, мені потрібно з вами поговорити. За п'ятнадцять хвилин я гулятиму з собакою в парку. Якщо це вам незручно, готовий погуляти там, куди ви можете в цей час до мене вийти...

Толик дуже здивувався. Хоча це був не перший його подив за сьогоднішній дивний день.

...А ранком Максим Білан уже чекав Дениса Черненка на перехресті. Накрапав березневий дощик, Максим під парасолькою був схожий на гриба. Денис під його парасоллю ставати відмовився, натягнув сильніше свою кепку, і вони крокували до школи.

– Це не він, – коротко повідомив Максим.

– Як це? Звідки ти знаєш?

– Давай почнемо спочатку, – хлопці зупинилися на бровці тротуару, пропускаючи авто, а потім швидко перейшли дорогу, і Максим повів далі: – Вчора ти погодився зі мною: з двома семикласниками десятикласник ні про що серйозне говорити не захоче. Він узагалі не сприйме нас всерйоз. Навіть більше: зрозуміє, що двох таких шмаркачів нема чого боятися.

– Ти обережніше про шмаркачів...

– Але ти з цим погодився! – трошки підніс голос Максим, і Денис змушений був і сьогодні визнати: хоч добирай вирази, хоч рубай з плеча, розумник укотре вже казав вірно. – Тому я сказав, що знайду спосіб розпитати чи допитати нашого підозрюваного, не вступаючи з ним у прямий контакт. Спосіб знайшовся. Толик ні при чому, і я йому вірю.

– Ну а конкретно? – нетерпляче запитав Денис.

– Не знає Толя Тумановський ніякого дяді Кості. Зате зрозумів, про яке золото йдеться. Батько дуже розстроївся, це ж його ідея. Та й школа гуде. Кожен день усі чекають, що кубок підкинуть, бо час іде... Ось Толик і вирішив: хтось хоче йому як синові багатого спонсора вкрадений Золотий кубок тупо продати. Він чесно хотів купити, навіть всі свої гроші забрав. А він на спортивний велосипед збирає... Словом, всі пролетіли: і ми, і він. Треба все спочатку починати.

– Виходить, – понуро промовив Денис, – ніхто з цих семи Золотий кубок красти не збирався?

Максим сам погано спав, думав півночі, яку б, а головне – кому б іще приготувати наступну хитру пастку. Навіть певні ідеї намалювалися. І він навіть збирався по дорозі до школи поділитися ними з Денисом. Та всі думки вилетіли з голови від побаченої картини.

У шкільному дворі сидів просто на власному наплічнику під яблунею Вітя Горобець із паралельного класу, з сьомого «Б». Здивував він не тільки Максима, а й Дениса. Капітан їхньої шкільної футбольної збірної сьомих класів, довготелесий і завжди акуратний, як на спортсмена-початківця, Горобець тепер сидів, намочений дощиком, зовсім спалий з лиця, розхристаний, пом'ятий, розгублений. Виглядало, ніби Вітю хтось побив

просто зранку. Хоча навряд чи капітана футбольної команди, в якій Денис був лівим крайнім нападником, хтось міг так побити, аби довести до сліз.

Вітя Горобець плакав. Це не краплі дощу – справжні сльози на щоках. Всі проходили повз нього, спішили на уроки, не звертали уваги чи робили вигляд, що не звертали. Та Горобця це очевидно влаштовувало: зайва увага йому не була потрібна.

Не змовляючись, Максим і Денис підійшли до нього.

– Ти чого, Горобчику? Що таке? – схилився над ним Черненко.

– А... ти теж... Не бачити мені Золотого кубка. Не ясно хіба? Не бачити!

– Тю! – здивовано вигукнув Денис. – Так і мені не бачити. І нікому не бачити. Його ж украли. Слухай, ти той... вставав би... Не треба так уже... Розумію...

– Нічого ти, Чорний, не розумієш! До чого ти тут, до чого всі? Я не матиму Золотого кубка ніколи! Я, розумієш!

– Ти тут до чого? – поцікавився Максим.

– А ти, салабон, до чого тут? – визвірився Горобець. – Паняй, паняй на уроки, книжечки свої погортай! Не лізь до мене взагалі! Не пхайся в чоловічі справи!

– Рюмсати – теж не чоловіча справа, – спокійно проказав Максим. – Давай, що там у тебе вийшло з Золотим кубком.

– Нічого не вийшло! – визвірився Горобець. – У тому-то й справа, що нічого!

Він ображено почав говорити. І хлопці відразу згадали, де чули подібне зовсім недавно. Тільки Денис Черненко не зробив жодних висновків, а Максим Білан за кілька хвилин зрозумів усе.

Ну, якщо не все, то багато чого в історії з Золотим кубком стало ясно.

Міркував цілий день. Денисові пояснив свої висновки тільки після школи, в Бабусиній хаті. Той, як і передбачав Максим, спочатку вперся рогом і приймати це не хотів.

Майже годину Максим переконував його: це єдиний спосіб повернути Золотий кубок на місце. Переконав.

18. Дядя Костя і хлопець у каптурі

– Ніхто не прийде. Ось побачиш, – недовірливо пробурчав Денис і поправив на плечах лямки наплічника.

Максим мовчав. Він відчув, як увесь дрібно труситься від нервової напруги. Все ж таки Золотий кубок вони вирішили сьогодні повернути, і він переживав, аби добрі наміри не призвели до того, що кубок доведеться втратити назавжди.

Зустріч вони призначили о шостій годині вечора в найбільш зручному місці – біля входу в «Макдональдс». Тут навіть якщо захочеш – не заблукаєш. З іншого боку, тут постійно багато людей. Якщо все піде не так, і ситуація повернеться не дуже безпечним боком, завжди можна гукнути на допомогу. Денис же навіть цим не переймався: він вірив, що цього разу розумник Максим теж помилився, помилився ще грубіше.

– Доброго вечора, дітвора, – почулося раптом ззаду.

Хлопці дружно повернулися. Навпроти них стояв чоловік років тридцяти. Трохи покривлений, явно перебитий у бійці ніс, неголене підборіддя, близько посажені вирачкуваті очі та брови, що зрослися на перенісці.

– Драсте, – привітався Максим.

– Думаю, ви тут не просто так стоїте. Когось чекаєте, правильно?

– Можна й так сказати, – ухилився від відповіді Максим.

Він уже знав, хто до них підійшов. І був переконаний – Денис теж упізнав цей голос, густий і ледь хрипливатий. Цього незнайомця його молодший співбесідник тоді, в роздягальні, називав дядею Костею.

– Тоді ви дочекалися. В смислі – догралися, – у голосі дяді Кості тепер звучали лиховісні нотки. – То як, самі підете зі мною, чи вас, наче кошенят, за шкірку брати?

Денис першим відчув – тепер з ними ніхто не грається. Для них ігри в сищиків-розбійників так само раптово скінчилися. Біда буде. Першим шарпонувся вбік, цілком слушно міркуючи, що за його прикладом Максим кине́ться в інший. Може, вдасться втекти, якщо зірватися ось так, із місця.

Не вдалося. Дорогу втікачеві заступив кремезний хлопець у спортивній куртці та светрі з каптуром. Каптур натягнений на обличчя, у півтемряві розгледіти, хто це, не було можливості. Сильні руки згребли Дениса, міцно стиснули, немов капканом.

– Гайда з нами, дітвора. Ми про все домовимося, – сказав дядя Костя тоном, який не визнавав заперечень.

Він взяв за лікоть Максима, хлопець у каптурі – Дениса. Неподалік, біля бровки тротуару, стояла машина. Дядя Костя посадив свого полоненого поруч з водієм. Хлопець у каптурі запхав свого на задне сидіння поруч із собою. Сівши за кермо, дядя Костя засвітив у салоні світло.

– Привіт, Вовчику, – звернувся Максим до хлопця в каптурі.

Той рвучко скинув свою машкару, і Денис скреготнув зубами: поруч з ним дійсно сидів кращий спортсмен школи, його особистий супергерой, головний суддя шкільного чемпіонату Володя Завгородній.

– Розгадали, значить... – просичав він.

– Чисто випадково, – поквапився пояснити Максим. – Черненко, твій палкий фанат, мало не силою переконав мене в твоїй повній непричетності до цієї історії. Хто завгодно, тільки не ти. Я повірив і думати про тебе забув. Але для чого було жаліти Вітю Горобця через те, що Золотий кубок йому ніколи тепер не дістанеться? Хоча Горобець – єдиний, хто мав сто відсотків його отримати, бо ти, головний суддя, виступатимеш за нього.

– То й що? – не зрозумів Завгородній.

– Нічого особливого. Просто те ж саме ти говорив і Денисові, і ще кільком спортивним пацанам із сьомих та восьмих класів. У мене вчора цілий день пішов на те, аби опитати їх. Ти говорив одне й те саме щонайменше десятьом хлопцям. Значить, ти в більшості випадків навмисне брехав. Для чого дурити молодим спортсменам голови? Для чого спокушати Золотим кубком, тим більше вкраденим? Поки що відповіді я не маю, однак така хвиля брехні сама по собі викликає підозру. Ось тому ти й отримав листа з пропозицією зустрітися. Тепер ми знаємо, хто хотів украсти Золотий кубок.

– Ви ні фіга ще не знаєте, шпанята, – зітхнув Завгородній.

– Розумецькі дуже, – озвався дядя Костя і запустив мотор машини. – З нами поїдуть. Твоя проблема, Вова. Ти і вирішуй. Тільки швидко.

Вони рушили в невідомість.

19. Піратський скарб

Їхали вечірнім Києвом хвилин тридцять. Рухалися ближче до околиці.

Нарешті дядя Костя зупинився біля якогось парку, кивком голови звелів усім виходити. Максим вийшов сам, а Дениса спортсмен Вовка виштовхнув назовні копняком. Просто перед ними грав різнобарвними яскравими вогниками напис:

Піратський скарб. Лови фортуна!

ГРАЛЬНІ АВТОМАТИ

Дядя Костя лишився стояти на місці. Завгородній підштовхнув полонених до входу, прочинив двері. Хлопці зазирнули всередину.

Голосна бадьора музика. Три ряди гральних автоматів. І зал наполовину заповнений. Більшість азартних гравців – з вигляду – ровесники

Завгороднього. Придивившись уважніше, Максим угледів там кількох молодших, років по чотирнадцять-п'ятнадцять.

– Подобається? – запитав Вовка, хижо посміхаючись. – Це, пацани, називається доросле життя. Яке не кожен ризикне почати. Особливо не ризикне той, кому мамка не дозволяє.

– Дорослим людям сюди заходити не бажано, – як міг спокійно мовив Максим. – А школярам – взагалі заборонено.

– Та що ти кажеш! – роблено здивувався Вовка. – І хто забороняє? Досить тут базікати, гайда, поговоримо в іншому місці.

Дядя Костя завів усю компанію з іншого боку грального салону, в невеличке службове приміщення. Зачинивши за собою двері, він присів за стіл у кутку, з невідомою цікавістю спостерігаючи за тим, що відбувається. Тим часом Вовка розійшовся не на жарт.

– Грамотний, кажеш? – нависнув він над Максимом. – Правильно. Такі «ботаніки», як ти, проживуть усе життя, засмічуючи легені пилом від книжечок. І чого ти, Дениску, з таким водишся?

– А тобі чого не вистачає? – обережно поцікавився Максим. – Розумію, тут царство азарту. Піратські скарби обіцяють за двадцять хвилин. Тільки ж ти – спортсмен, кандидат у майстри, здається, чемпіон і все таке...

– Слухай, заткнися краще, га? Бо, чесне слово, довбешку скручу! – гаркнув Вовка. – Багато ти розумієш. А що мені це дає? Ну, бігаю швидше за Васю чи Гришу. Ну, підтягнуся на два рази більше, ніж Ваня чи Петя. В мене медальок та грамот уже нема куди складати! І нічого вони не коштують! Тоді як тут, – він обвів рукою приміщення, – справжній азарт, справжні змагання, реальний результат! Коли ти виграєш, то не на змаганнях з дебільного бігу на сто метрів. Ти виграєш справжні гроші!

– Але ж ти можеш їх і програти, – зауважив Максим. – Я не спортсмен, але знаю: там виграє сильніший. А в цьому залі, з піратськими скарбами – той, кому пощастить. Ну а щастить не так уже й часто. Думаю, ти в якийсь момент почав програвати, і дядя Костя, директор цього залу, почав тобі позичати. Просто так, аби зробити спортивного хлопця своїм боржником. Не думаю, що ти в нього один такий. Бачиш, ти вже готовий заради боргу щось украсти...

Дядя Костя стукнув долонею по столу.

– Досить, Вовко! Цей курдупель аж надто розумний! Закрий йому рота! І поясни цим кошеняткам, куди вони не повинні тицяти свої сопливі носи.

Завгородній ступив до Максима, замахнувся.

Денис Черненко заступив йому шлях.

Кулак Завгороднього вривався в Денисові груди. Сильний удар відкинув його до стіни. Стукнувшись об стіну, Денис сповз на підлогу.

– Бачив? – запитав Завгородній у Максима. – Ось так я почну товкти твого друга кожен день. Це попередження йому, аби не паякав. Ти теж триматимеш язика за зубами. Бо як відкриєш свого мудрого рота, згадай: у Дениска менший братик, зовсім мала сестричка і мамочка, яка тягне всю цю велику рідню. Погано буде всім.

– Ну, ти... – Денис спробував підвестися, та заважав наплічник.

– Лежи, де лежиш! – гаркнув Вова. – Думаю, ви сьогодні засвоїли урок. Я так думаю, ви його стирали, аби потім комусь продати. Тільки хитріші за вас є. Давайте сюди кубок і можете бути вільні. Дядя Костя такий добрий, що завезе вас назад.

– Сам візьми, – огризнувся Максим. – У нього, в наплічнику.

Вова Завгородній, переможно глянувши на дядю Костю, підійшов до переможеного Дениса, легко підхопив його за карк, поставив на ноги. «Блискавка» наплічника розійшлася з тихим шурхотом.

Рука кращого спортсмена пірнула туди. Виринула з Золотим кубком. Здобич привабливо блиснула в світлі лампочок. Дядя Костя кілька разів плеснув у долоні. Завгородній перекинув кубок із руки в руку, милуючись ним. Потім кинув старшому товаришу. Той теж покрутив його в руках, уважно роздивляючись.

Тому обоє навіть спершу не почули, що сказав йому Максим Білан. Навіть перепитав:

– Що-що ти там пискнув?

– На долоні свої подивись, кажу.

Вовка Завгородній глянув спочатку на ліву долоню. Потім – на праву. Дядя Костя зробив те ж саме, і аж тоді кинув його собі під ноги.

Долоні в обох почорніли, наче в сажотрусів.

Скрикнувши, Вовка почав терти їх об джинси. Потім – одна об одну. Тоді поплював і знову потер. Дядя Костя робив те саме.

– Не допоможе, – спокійно пояснив Максим. – Кубок оброблено спеціальною хімічною речовиною. Шеф, наш директор школи, вже знає про це, тільки нікому не каже. Якщо не помити руки спеціальним розчинником, усе зійде саме. Але – через два тижні. До того ж свербітиме. Чи вже свербить?

Наче на підтвердження його слів, Вовка почав шкребти долоні. Дядя Костя чухрав свої об стіну.

– Ну а тепер, панове, – поважно мовив Максим, – ми з Денисом хочемо зробити вам обом одну дуже вигідну пропозицію.

Черненко став поруч з ним. На муки того, хто ще недавно був його кумиром, а кілька хвилин тому погрожував його родині, Денис дивився з явним задоволенням.

20. Третій помічник

Школу облетіла радісна звістка: Золотий кубок знайшовся! Хтось залишив його під дверима директорського кабінету. Сталося це несподівано. Щойно Шеф зайшов до себе, як у двері постукали. Визирнув – перед дверима Золотий кубок. Цілий та неушкоджений. Якраз на сьомий день, останній із оголошених для безпечного повернення вкраденої речі днів. Знаючи про деякі особливості кубка, він обережно взяв його, обгорнувши руку ганчіркою. Ганчірка не почорніла. Значить, Золотий кубок уже старанно витерли.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (<https://www.litres.ru/andrey-kokotuha/mislivci-za-prividami-zbirnik/?lfrom=362673004>) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.